

PRIRUČNIK ZA LOŠE MAJKE

KEJT LONG

Prevela

Tatjana Medić

■ Laguna ■

Naslov originala

Kate Long

THE BAD MOTHER'S HANDBOOK

Copyright © Kate Long 2004

Translation Copyright © 2007 za srpsko izdanje, LAGUNA

Posvećeno Lili

ZAHVALNICE

Na ohrabrenju i usmerenju:
Dejvidu Risu, Ketu Pilsburi, Ursuli Dojl, Lesliju Vilsonu,
Ketrin Frenk i Sajmonu Longu.

Na pomoći da se sve pokrene:
Džudit Megil, Edrijanu Džonsonu, Lin Patrik
i Piteru Štrausu.

Na neprocenjivoj tehničkoj podršci:
direktoru i osoblju koledža Ebi Gejt.

Na inspirativnom početnom materijalu
i na mnoštvu LP ploča *Oldam Tinkersa*
– mami i tati.

Čuj sad jednu priču
o malom pužiću.
U oganj je skočio,
dobro tur oprljio.

A sad čuj još jednu
o njegovom bratu.
I taj skoči u oganj.
Da čudnog li svata.

Kad vam kaiš tašne zapne za kvaku,
daleko je bolje pokidati kaiš
nego da kvaka misli da je pobedila.

PRVO POGLAVLJE

NANA SANJA:

Kad mi je bilo dvanaes' godina pala sam i slomila lakat. Tog dana, 1929. godine, održavali su se izbori, a mi smo 'vatali zjala oko zida pored glasačkog mesta. Zid je bio povišok, oko dva metra, a kameni zabat bilo je lako opkoračiti i sesti na njega, samo što sam ja sela postrance da vidim ko glasa za konzervativce: tata je uvek govorio da im se to vidi po licu. Džimi me je nagovorio da zapevamo:

*„Glasaj! Glasaj! Glasaj za Aleka Šeroka.
Danas je njegov dan.
A mi ćemo konzervu lososa uzeti
i torijevca u nju gurnuti.*
Da ga proguta mrkli mrak.“*

Tu sam ja mlatila nogama da rugalici dam ritam i samo se odjedared strefih na zemlji, s priklještenom rukom. Džimi je probô da mi stavi povez od žutih muslinskih zastava kojima su svi mahali, al' ja sam vriskala, a on se onda prepô i zaplakô.

* Naziv za pripadnike Konzervativne stranke u Engleskoj. (Prim. prev.)

Tol'ko me je bolelo da sam se plašila da će mi ruka otpasti ako ustanem.

Sutradan, kad smo čuli da su laburisti ušli u parlament, tata se tako napio da nije mogô da otvori baštenske vratnice.

„Idem da mu otvorim“, ponudio se Džimi.

„E, vala nećeš!“, rekla je mati. „Ostavi ga tamo gde je.“

I tako sam ležala na sofî s onom uvijenom rukom i posmatrala ga kako se muči oko vratnica. Naposletku se srušio, a mama je samo navukla zavese da ga više ne gleda.

Bilo je smešno, nikada pre nismo videli ni da je liznô alkohol.

Njegovi poroci išli su u sasvim drugom pravcu.

JANUAR 1997.

Sutradan je sve bilo kao i obično. Čak i iza zatvorenih vrata moje sobe mogla sam da čujem kako se mama raspravlja s nanom. Trudi se da ne besni, ali to je jedino osećanje koje moja majka gaji ovih dana.

„Hajde, nano, vreme je za kupanje.“

„Ne mogu. Boli me ruka.“

„Ne boli te. To si opet sanjala. Haaajde!“

Naša kuća je kuća izgubljenih stvari: ključeva, slušnih aparata, identiteta. Jutros je izbila svađa oko nekih kobasica. Mama je ispekla dve kobasice nani za večeru i ostavila ih da se hlade na tanjiru. Onda je zazvonio perać prozora, i kad se vratila, više ih nije bilo.

„Šta si uradila s njima?“, pitala je nanu (glasom punim strpljenja).

„Nisam i' ni pipnula.“

„Jesi, pipnula si ih. Mora da si ih pipnula.“

„Sigurno je pas.“

„Mi nemamo psa, nano. Gde su? Samo želim da znam, neću ti zameriti. Pojela si ih?“

„Aha, možda i jesam. Juče. Pojela sam i' po podne.“

„Kako si mogla da ih pojedeš juče kad sam ih maločas ispekla? Bože dragi, većito neke gluposti.“ Majka je umorno prešla rukom preko lica i uzdahnula. Ona to često radi.

„Šta ti je?! Nema potrebe da vičeš. Ti si jedna naopaka žena. Ličiš na moju ćerku Karen, tako ona šizi za koješta.“

„Ja sam tvoja ćerka Karen.“

„Hm.“

Kobasice sam našla ja, sutradan u kutiji za hleb, umotane u dve plastične kese.

Nema samo nana prava na rasejanost.

Pouzdanost znam jedino to da se zovem Šarlot i da imam sedamnaest godina, ali kada je dan loš, to je plafon. „Budi svoja“, govore mi stariji. Da, kako da ne. Kao da je to *tako* lako. Ponekad ispunim neki od onih kvizova u listovima kao što su *Most!* i *Scene Nineteen*. „Jeste li hladnokrvna mačka ili očajno pseto?“ i „Koji je vaš stil zavođenja?“, kako da odredite tip ličnosti po omiljenoj boji, omiljenim žvrljotinama, času rođenja. Da li:

a) verujem u ta sranja?

b) ili ih posmatram s prezirom kako i zaslužuju?

To, zapravo, zavisi od mog raspoloženja.

Nana ponekad umisli kako sam ja inkarnacija njenog detinjstva. „Bog je blagoslovio“, ume da kaže kopajući da nađe mentol bombonicu, „otac je znao da je tuče sve dok ne povрати na pod, pa nanovo. Ostavio i' je, pa je mati morala da pere tuđi veš. Sirotu jagnješce. Evo ti karamela.“

Mama na ovako nešto samo što od besa ne odskoči do plafona. Ne voli kad nekoga sažaljevaju bez razloga, a naročito ne mene, pošto smatra da živim kô bubreg u loju.

„Tebi je pružena šansa koju ja nikada nisam imala“, govori mi. „Obrazovanje je osnov svega. Imaš li danas veliki domaći?“ Za Božić mi je kupila rokovnik, ali sam ga izgubila – još nisam smogla hrabrosti da joj to kažem. „Moraš nešto da stvoriš od svog života. Nemoj da napraviš istu grešku kao ja.“

Pošto sam ja deo te njene „greške“ („u šesnaestoj sam postala majka, a u dvadeset prvoj – raspuštenica“), nalazim se u neo-bičnom položaju – istovremeno sam joj iskupljenje i potvrda da nije uzalud protraćila život. Moj budući uspeh biće i njen, a ljudi će mi govoriti: „Mati ti je bila mudra žena. Mnogo čega se odrekla zbog tebe.“

Ili se barem ona tome nada.

Zapravo, ja sam u blagom haosu.

Kad je nana juče po podne ušla i zatekla me usred seksa s Polom Bentamom, ništa nije rekla. Neverovatno je pokretna, uprkos kesi. Tu kolotomiju uradili su joj još pre sto godina, pre nego što sam se rodila, kad su joj uklonili galopirajući rak.

„KRALJICA MAJKA TAKOĐE NOSI KESU, ZNATE“, zaurao je lekar.

„O! Ko bi rekô“, odgovorila je nana zadivljeno. „E, pa, Ajvi Sedon misli da i Klif Ričard nosi kesu, a kol’ko tek taj đipa naokolo.“

Mislila sam da će joj se nešto omaći te večeri dok smo gledali seriju. Iznebuha je kazala: „Bila je premlada, nije znala šta radi. Rekla sam joj: ne beri brigu, ja ću ga paziti.“ Mama, koja je upravo ulazila s naninim čajem, tresnula je tanjirić o sto tako da se malo čaja prosulo na stolnjak i pogledala me.

Pobogu, nano, molim te, nemoj ništa da kažeš ili sam ga ugasila. („Jedna tridesetogodišnjakinja danas je zvanično optužena da je nasmrt pretukla svoju ćerku tinejdžerku, kako policija veruje, rokovnikom. Komšije su prijavile da se čula vriska do kasno u noć...“)

Još me malo boli. Nisam znala da će tako boleti. Znala sam da će biti krvi jer sam negde pročitala kako su nekada davno

iznosili posteljину na prozor da bi svi živi videli da je nevesta bila devica. Ja sam se obrisala starom majicom koju sam posle isprala; ako me mama nešto pita, reći ću da mi je curila krv iz nosa.

Nisam ja neka landara. Samo, ovde baš i nema šta drugo da se radi. Ceo Benk Top možete da prepešačite za petnaest minuta. To je jedno dosadno seoce, zgurano uz obronak brda, nastalo od dva veća naselja. S njegove najviše tačke pruža se pogled na industrijsku panoramu Lankašira: na fabrike, stovarišta, nizove i nizove spojenih kuća od crvene cigle, a na horizontu – bledunjavi sivozeleni pojas šljunkovito-peskovitih močvara. Na jugu se vidi televizijski toranj tamo gde se, navodno, pre pedeset godina srušio jedan nemački avion. Na severu je Blekpulska kula, jedva uočljiva na horizontu. Znala sam satima da škiljim ne bih li joj ugledala svetla, no bila su previše daleko.

Ovde u Benk Topu imamo tri vrste kuća. Viktorijanske, s dva stanara dole, dva gore, duž glavne ulice, a na kraju sela nalaze se samo one moderne kockaste kuće s garažama i istim travnjacima do ulice. U ovom „prestiznom naselju“ niko ni s kim ne razgovara, ali zato, očigledno, kroz te kartonske zidove svi čuju šta im komišije rade. Ispod tih blistavih novih kuća temelji se pomeraju i podrhtavaju iznad napuštenih rudarskih okana – poslednja jama zatvorena je pre četrdeset godina – pa je tako Benk Top propalo selo u svakom smislu.

Tu je još i opštinsko naselje, trideset duplex kuća gde psi slobodno lutaju i nekažnjeno vrše nuždu po pločnicima. Tu mi živimo. Kuću smo kupili u zlatno doba, 1984. godine (što je takođe i čuvena godina *razvoda*), a mama je to proslavila tako što je dala da se ugrade georgijanska ulazna vrata i prozori s imitacijom olovni prečki. Moja sobica nalazi se s pročelja kuće, u potkrovlju, i gleda na parking Radničkog kluba. Tamo se svašta dešava subotom uveče, mogu vam reći.

U centru sela je crkva, opština i niz glupavih prodavnica, jedna trafika, praonica rublja i *Spar* market. Dva paba, manje-više

jedan naspram drugog, jedva opstaju, s tim što je jedan za starije i porodični svet iz novog naselja, koji organizuje kviz-večeri i nudi pice s pilećim belim mesom, a drugi je prava pacovska rupa. Ne zalazim ni u jedan. Kad se zaželim zabave, s autobuske stanice koja smrdi na mokraću uhvatim autobus do Vigana. „Odjebi“, piše na nadstrešnici, što uglavnom i uradim.

Uopšte ne pripadam ovom selu. Zapravo, ne znam gde pripadam. Možda nekoj drugoj planeti.

I tako vam ja ležim na leđima, gola golcijata i ukočena kao leš, kad ono nana ubaulja u moju sobu i reče Polu: „Upravo je prošao konj pored prozora.“

„Kuda je otišao?“, obratio joj se Pol.

„Kuda je otišao?“, pitala sam ga posle. „Šta je s tobom? I ti si lud kô i ona.“

„Morao sam nešto da kažem.“ Slegnuo je ispod čaršava košćatim ramenima. „Šta je s njom? Je l', ono, odlepila?“

„Ništa više nego mnogo drugi“, kazala sam pomalo osorno. Uvek je branim, iako je proketo teška. „Nekim danima je bistrije glave nego ja. Samo što je stara. I ti bi mogao tako da završiš kad ostariš.“

„Pre bih se ubio.“

„Ne bi. Svi samo tako kažu, ali ne bi to uradili.“

Nevolja je delimično u tome što ovom kućom haraju hormoni. U ovom otkupljenom opštinskom stanu prevelika je koncentracija žena. Ogromni oblaci sa supernabojem estrogena vuku se kućom i šalju kišu varnica u atmosferu, pa vazduh naprosto pecka od njih. Nana ga, naravno, više i nema, mada ga je zadržala duže od mnogih (Mamu je rodila u četrdeset šestoj. Mislila sam da ljudi u tim godinama više ne upražnjavaju seks), a ja ga imam više nego što mi treba. Sigurno više nego što bi moja majka želela. Ona sumnja da imam gene drolje (koje sam nasledila od nje, valjda). Ako sazna za seks, ubiće me. Stvarno.

Evo ovako bi izgledala moja najgora noćna mora:

PROKLETO, PROKLETO, proketo sranje. Prokleta bila nana što je uneredila krevet. Ponovo. Nije ona kriva, ALI MENE VIŠE NIJE BRIGA. Ni druge nije briga za mene. SILAZI, prokleti čaršavu. Kurvin sine od ĐAVOLJEG čaršava. Ruke su joj pune prljavog veša koga nosi do korpe da odloži. PROKLETE BILE ispadaju neke hulahopke i PROKLETE BILE ispadaju gaćice. Kad se sagne da pokupi hulahopke, sve krvave stvari ispadaju i leže na podu. Upala mi je teget čarapica u beli veš, za dlaku se izvlačim. Šarlot BAŠ NEĆE da odlaže prljav veš u pravu korpu. Kakvu sam ja to aljkavušu rodila? Čovek bi pomislio da će imati više obzira. Crkavam za šoljom čaja, pamučno na pretpranje, za mnogo zaprljano. U ovoj kući je sve mnogo zaprljano. Nije nana kriva, ona prokleta traka joj ne prijanja dobro uz kožu ako se namaže kremom... A šta je ovo? Šta je to ispalo iz prljave jastučnice na pod?

O, Bože, pa to je kondom. Šarlot upražnjava SEKS!

Pola Bentama poznajem još iz osnovne škole. Čudno je kad pomisliš kako niz sitnica vodi ka nečemu velikom. Jednom, kad sam imala desetak godina, bili smo na rekreaciji i gledali smo kako dečaci igraju pet-na-pet. Pol je, pogrešno procenivši, snažno šutnuo loptu i pogodio me pravo u lice. Devojčice su odjurile da ga prijave nastavniku, a on je pomislio da je u grdnoj nevolji. Čak su mu i uši pocrvenele. Svejedno, ja nisam plakala, mada sam imala utisak da mi je slomio nos. Mislim da je to cenio.

Pa onda Dan svetog Valentina, pre nego što smo promenili školu. Znala sam da mi je napisao čestitku. Njegovi drugari su me zbog toga zadirkivali i čekala sam da mi je uruči. Mali odmor, veliki odmor, popodnevna pauza. Tek u četiri sata mi je tutnuo čestitku u ruku i još je izmenio reči:

<i>Ruže su crvene,</i>	<i>Ljubičice plave</i>
<i>ljubičice plave,</i>	<i>prelepo su cveće,</i>
<i>kad bi pošla sa mnom</i>	<i>kad bi pošla sa mnom</i>
<i>i ja bih sa tobom.</i>	<i>crkô bih od sreće.</i>

Mada, nisam se posebno oduševila. Znala sam da ga je na to nagovorio Martin Hedžis.

Više sam se iznervirala kad nije hteo sa mnom da igra na maturskoj večeri. Znali smo da ćemo ići u različite srednje škole, on u srednju stručnu a ja u gimnaziju, pa sam mislila da će pokušati da me poljubi. Ali on mi nije ni prišao, samo je jurio naokolo, treskao balonima ortake po glavi i gurao im ukrasnu hartiju za okovratnike. Posle sam to ispričala mami (tada smo se još slagale). Rekla je: „Pa, šta si očekivala, on je još dečak.“ Tada sam se zapitala kada će konačno odrasti.

Srećom, u malom mestu kao što je Benk Top nemoguće je nekog izbegavati. Sretali smo se na autobuskoj stanici, belo se gledali i sedali na sedišta od crvenog skaja što je dalje jedno od drugog, pa sam tako znala da postoji mogućnost da je zainteresovan. Kad je bio s drugovima, raširio bi se na zadnjem sedištu autobusa 214 za Vigan, pričao glasno i mnogo psovao, žvrljao po prozorima i menjao natpis IZLAZ U SLUČAJU OPASNOSTI u IZLAZ U SLUČAJU NEVINOSTI, izmenivši nekoliko prvih slova. Onda bi zadirkivali jedan drugog: „To su vrata za tebe. Jesu, jesu. Ti moraš na ta vrata da izađeš.“ Kao da si žigosan.

Sad ni on ni ja nećemo moći na ta vrata.

Mislila sam da ću se posle osećati drugačije, kada više ne budem devica, ali bila sam zapravo preplašena.

„Jesi li ovo već radila?“, pitao me je otkopčavajući farmerke.

Znali smo šta sledi. Rekla sam mu da sam to obećala sebi za Novu godinu. Verovatno nije mogao da veruje kako mu se posrećilo.

„Ne. A ti?“

„Zar je važno?“

Nisam smela da odgovorim, pa sam samo skinula suknju. Kao da smo se presvlačili za fizičko: predajte sve vredne lične stvari. Bila sam sigurna da bi trebalo da skinemo jedno drugo, ili bar da se ljubimo, ali to je nekako delovalo previše prisno. Počela sam da drhtim od nervoze i hladnoće. „Možeš li da uključiš grejalicu? Tebi je bliže.“

KLIK, čuo se termostat i legli smo u krevet.

Onda kao da je vreme na trenutak stalo i setila sam se prošlog karnevala u avgustu, kako sam sedela na zidiću ispred naše kuće, gledala trakama ukrašena vozila kako prolaze i mahala dečici u kostimima bumbara kad je naišao on, vukući sa sobom kanticu za novčiće. Bio je obučen kao gusar, a iznad meke gornje usne iscrtao je crne usukane brkove, ali koža mu je od toga samo delovala još glatkija i svetlija, kao u devojčice. „Upropasti me ovaj povez preko oka“, rekao je skidajući ga i protrljao crvene tragove na obrazu. „Sigurno sam se unakazio. A i ove čizme me ubijaju.“

Onda je seo pored mene i stidljivo smo počeli da razgovaramo o karnevalu, a potom smo zajedno otišli na veliki teren da čujemo ocene žirija i gledamo nastupe mažoretkinja koje su igrale u dokolenicama visoko dižući noge i mahale džinovskim kićankama. S megafona su kreštala imena princeza i kraljica. „Zašto uvek u svakoj trupi ima neko ko je debeo?“, pitao je dok je bleh-orkestar svirao *Kad sveci marširaju*, a vazduh oko nas se iskrio. Deca su vrištala i trčala naokolo, tinejdžerke su ležale na travi sunčajući stomake. Kad smo krenuli kući kazao mi je: „Moraš jednom da navратиš da preslušamo neke diskove.“ Sunce je blebnulo s njegovog mača. „Aha“, odgovorila sam. „Važi.“

KLIK.

Petljao mi je nešto između nogu i gurnuo je u mene prst, a onda, blagi Bože, dva, ubadajući me i nespretno ih vrteći. (Zar

se nisu momci hvalisali, govore su devojčice u školi, koliko je koji *prstiju* uspeo da ugura?) Ne. Predomislila sam se. Ovo je bila glupa ideja. Dosta. Potražila sam njegov pogled da mu kažem da uspori, da prekine s tim cirkusom, pa da gledamo *Simpsonove*. Međutim, divlja želja u njegovim očima paralizovala me je. Čula sam već za užagrene oči, ali nikada ih u stvarnosti nisam videla. Izgledalo je kao da mu je čitava muškost sažeta u njima: bila sam zapanjena

Odjednom je zastao i napola se okrenuo od mene. Srce mi je poskočilo, a onda sam shvatila da navlači kondom. Kičmeni pršljenovi jasno su mu se ocrtavali ispod kože i prešla sam pogledom niz njegova zakrivljena leđa sve do korena karlice, koja je ostala u senci. Jesu li svi muškarci tako kvrgavi?

KLIK.

Onda se ponovo okrenuo k meni, samouvereno zgrabio onu stvar i na silu je ugurao. Au, au, AU. Toliko je peklo da sam samo to uspela da izustim da ne bi vrisnula. Ona fudbalska lopta po nosu nije bila ništa u poređenju s ovim. Ležala sam ukočeno ščepavši ga za leđa i pitajući se kako nešto što svi smatraju tako sjajnim može da bude tako užasno. Zašto nas u školi nisu upozorili? Sigurna sam da uopšte ne bi bilo potrebe da se bakću s onim upozorenjima o sidi i posrnulom moralu da nam je neka nastavanica rekla: „Samo usput da vam kažem, osećaj je kao da vam šmirglaju grlić materice.“ Znam da bih ja sigurno dvaput razmislila. Svršio je brzo nizom grčevitih drhtaja i onda se svalio na mene zarivši mi lice u vrat.

Upravo u tom trenutku ušla je nana, tako da zaslužuje priznanje što je uopšte išta suvislo uspeo da izusti.

Posle mi je bilo neprijatno. Mada sam otrčala da zaključam vrata, još uvek me je pratio užas naninog belog pogleda i osmejka. Ni on ni ja nismo znali šta bismo rekli, bilo je krvi i još uvek smo bili goli. Čuli smo nanu kako peva u dnu stepenica:

*„Sećaš li se sinoć, ne beše još zora,
na vrata nam pokucaše tri mala mačora.
Jedan lupô u doboš, drugi u tamburu,
treći palačinku nosio na turu.“*

„Ne bacaj to u kantu!“, dreknuh kad je sljuštio kondom i uredno ga vezao u čvor. „Užas, zamisli da ga moja mama nađe među maramicama...“

„Pa šta onda da radim s njim? Da možda ne želiš zauvek da ga čuvaš za uspomenu?“

Zavrteo ga je oko prsta, a onda napravio pokret kao da će me gađati njim. Vrisnula sam i izmakla se. Skočio je na mene i počeli smo da se valjamo po krevetu i udaramo jastucima. Klađim se da se tako nešto nikada ne dešava u ruralnim ljubavnim romanima moje majke. Rebra su mu se pomerala pod bledom kožom a plave oči sijale. Znam da sam pomislila: *On je u stvari još uvek samo dečak*. Bio je zadihan i smeškao se, i tada sam zaključila kako sam uradila ono pravo.

Naposletku smo se otkotrljali do uzglavlja. Zveknuo je brdom i oborio sliku sa zida, koja je pala iza kreveta.

„E, sranje. Izvini. Dohvatiću je.“

Virile su mu samo šiljate lopatice kad se zavukao pod krevet da izvuče fotografiju: dva retuširana riđa mačeta u korpi iznad natpisa *Trenuci sreće!*

*Uvek ću se rado nadati
susretu s dragim prijateljima.
Čestitka nek' te ova podseti
na pozdrave s najboljim željama.*

„Ram se malo iskrivio.“

Dodao mi ga je. Jedan ugao tankog crnog drvenog okvira bio je razvaljen, a staklo napuklo.

„Mogu da stavim drugi. Mada, bolje da mama ne vidi.“ Otvorila sam ormarić pored kreveta i gurnula sliku pod časopise.

„Znam da je kičera, ali ima sentimentalnu vrednost. To je jedna od naninih rođendanskih čestitki koje je dobila kao dete. Držala je sliku u svojoj sobi. Ja sam oduvek želela da je imam i uzela sam je kad je posenilila. Da nekako sačuvam delić detinjstva, znaš na šta mislim? Od svih promena... Nikad nije primetila.“

„Baš lepo. Hoćeš da svратиш do mene u subotu? Sad nema nikog kod kuće, pa moram da se vratim da pustim Danijela. Bilo bi dobro da mu što pre daju da nosi svoj ključ.“

Izgovorio je to navlačeći džemper.

„Zar ne možeš još malo da ostaneš?“

„Izvini. Znaš kako je... mlađi brat. Jesi li mi negde videla čarapu?“

Brzo sam ustala da se obučem, našli smo čarapu i onda je Pol otišao kući. Ostala sam da ležim na krevetu i bilo mi je krivo što me pre odlaska nije poljubio, nego mi je umesto toga promrsio kosu. Trebalo je da tražim poljubac. Ili je to bilo bezveze? Kakva su uopšte pravila? Možda neki muškarci baš i ne pokazuju osećanja, možda to ništa posebno ne znači, možda su takvi?

Eto, tako je izgledalo moje veliko zavođenje. Pretpostavljam da sam ga ružno opisala. Delimično i jeste bilo tako. Mada, glavno je to što sam sada žena, odrasla. Možda će ljudi to znati čim me pogledaju (Bože, nadam se da nije tako! Devojke u školi govorele su kako posle toga čudno hodaš.) Mada, glavno je to što sada imam svoj život, koji nije isti kao život moje majke, i što je ovo početak nekih velikih promena u ovoj kući.

Znam da će od sada sve biti drugačije.

* * *

BILIJA SAM UPOZNALA kad je dotrčô preko ulice da mi pomogne da nosim korpu s vešom. Na vrhu je bio veliki beli čaršav i znala sam da će me mati grditi ako padne na zemlju i isprlja se. To se

već jednom desilo kad sam bila mala. Tad je Džimi držao jednu ručku, a ja drugu. Posrtali smo ulicom noseći veš doktora Liptrota na pranje, kad je odjednom dunuo vetar i u naletu podigao jednu il' dve košulje iz korpe i one završiše nasred puta. Smejali smo se dok smo ga sakupljali, al' kad smo stigli kući i pokazali i' materi, ona je spustila glavu na astal i zaplakala.

Bili se udvarô nekoj curi koju je upoznô u sanatorijumu za tuberane; bila je zgodna, al' joj to ništa nije pomoglo. Imali smo desetak gostiju na svadbenom ručku pa smo onda u'vatili voz za Blekpul. U Čorliju su ušli neki momci, i čim su primetili sve te konfete u mojoj kosi, počeli su da pevaju: „Danas smo se venčali, na medeni mesec smo krenuli.“ Kad smo stigli do pansiona, ja dado' gazdarici neku ribu da nam je spremi za večeru. Žena mi sutradan uveče reče: „Gospodo Heskete, hoćete li da vam sada serviramo ribu?“, a ja ni da se osvrnem, još se nisam bila navikla na novo prezime.

Kad sam se vratila u fabriku, bila sam tako rumena da su sve cure rekle kako sam sigurno u drugom stanju.

* * *

GDE JE ŠARLOT? Otišla je u Vigan na celo popodne, sigurno da troši pare koje nema na gluposti koje joj nisu potrebne. Nana? Drema u stolici, raširenih nogu i otvorenih usta. Bože, šta ako i ja to dočekam? I zašto u ovoj kući nikad nema nijedne hemijske olovke? Čim ih čovek spusti, nestanu. Fioka svaštara; kakav užasan nered, ne znam zašto držimo više od pola ovog smeća. Šmirgla, sveće, prstenovi za salvete – baš će mi *oni* zatrebati – ovo čudo protiv mrlja iscurilo je na četku za odeću. Danas sam se gadno posvađala s usisavačem i nogarom od stola. Slomila sam jedan od nastavaka tako da ću morati nešto drugo da smislim. Bingo! Crna hemijska, malo je musav vrh, ali poslužiće. Hajde da završim s tim.

Ljubav i ostalo

Nadite partnera i krenite u pustolovinu

Opšti upitnik

Molimo vas da pokušate iskreno da odgovarate na pitanja

Ime: Karen Kuper

Bračni status: *Veoma loš, zapravo. Razvedena.*

Adresa: Braun mos roud 21, Benk Top kraj Vigana, Lancaster WI24 5LS. *Vratila sam se kod mame da bih iznova počela život.*

Starost: Trideset tri godine. *Nekad se osećam kao da mi je šezdeset.*

Deca: Jedno. *Sedamnaestogodišnja madam.*

Zanimanje: ~~Nastavnica.~~ Pomoćnik izvođača nastave sa skraćanim radnim vremenom. *Zaposlena sam u svojoj nekadašnjoj osnovnoj školi! Moj se život vratio na početak.*

Obrazovanje i kvalifikacije: Matorska diploma iz deset predmeta. *Da, deset. Mogla sam i fakultet da završim da sam htela. Kakve to uopšte veze ime? Završila sam ja fakultet života (mada sam planirala da završim onaj u Lidsu).*

Plata (okvirno): *Bedna. I ovaj izlet sam finansirala od naninih para za poklone. (Podigla sam pare s njene štedne knjižice, Srećan mi Božić, Srećan mi rođendan... Sama sebi kupujem proklete čestitke, Bože me sakloni).*

Smatrate da pripadate:

☐ radničkoj klasi

☒ srednjoj klasi

☐ višoj klasi

☐ nisam siguran/na

Politička ubeđenja: *Kad bi bilo stani-pani, rekla bih da sam za konzervativce. Mislim, oni će uvek biti tu, zar ne? U svakom slučaju, da nije bilo Megi Tačer ne bismo mogli da kupimo ovu kuću (iako, ne mogu da kažem da nešto mnogo cenim Džona Mejdzora). Istina glasi da se za ljude kao što smo mi ništa ne menja bez ozira na to ko se šepuri u broju 10.**

Versko ubeđenje: *Nemam. Mama će za nas reći koju dobru reč kad ode u raj.*

Fizički izgled

Visina: *Metar i osamdeset. To će sigurno odmah odbiti mnoge muškarce.*

Konfekcijska veličina: *40/42. Zavisno od toga kako se prokleta nana drži. Nekim danima odjednom pojedem punu kutiju punjenih čokoladnih biskvita.*

Boja kose: *koja bi mi sredila život. U međuvremenu čekam da mi se ispere mini-val.*

Oči: *Nekako sivkaste. Šarlot ima plave oči na oca. Nanine su smeđe. U ovoj kući niko ni na koga ne liči.*

Posebna interesovanja: *Čitanje, odlazak na piće, gledanje televizije. Ne zvuči baš pametno, zar ne? No, verujte, u poređenju s*

* U londonskoj ulici Dauning br. 10 nalazi se rezidencija aktuelnog predsednika vlade. (Prim. prev.)

alternativom, tj. menjanjem majčine kese za kolotomiju ili raspravom s ćerkom, ništa bolje od toga. Oduvek sam nameravala da se bavim nečim posebnim, ali eto. U stvari, mnogo čitam. Posebno volim Džoanu Trolop, Rozamundu Pilčer. Pomaže.*

Ličnost

Smatrate li da vas može opisati nešto od sledećeg? (Možete pitati prijatelja ili rođaka): *Mora da se šalite. Šarlot bi se upišala od smeha da ovo vidi.*

☐ otvoreni	☐ velikodušni	☐ organizovani
☐ stidljivi	☐ strpljivi	☐ kreativni
☐ optimista	☐ pažljivi	☐ spontani
☐ odani	☐ praktični	☐ puni razumevanja

Da budem iskrena, ništa od ovoga me ne opisuje baš najbolje.

Slobodno sebe opišite sopstvenim rečima:

Istrošena, ogorčena, neispunjena, sama svoj neprijatelj. Otud ovaj upitnik.

Kakvom odnosu se nadate ako preko nas sklopite neko poznanstvo?

Pobogu. Zaboravi na ovo.

MOJ POSLEDNJI sastanak bio je klasika. Upoznali smo se u *Radničkom klubu*. Mesto jeste neugledno, ali ponekad odem tamo jer je jeftino i blizu, pa ako nana počne da mahnita, Šarlot samo dotrči preko puta i obavesti me. A ponekad se desi da moram što pre da izađem iz kuće.

* Autorke pišu zabavne romane o uspešnim, konzervativnim ljudima iz srednje klase koji žive seoskim životom. (Prim. prev.)

Bilo kako bilo, kad mi je prišao, sedela sam za šankom uz bakardi brizer sva natmurena. Prosed – dobro de, sed, mada ne i proćelav, prosečnog stasa, otprilike moje visine. Imao je na sebi kariranu košulju zavrnutih rukava i farmerice. Kad je pružio novac šankeru, snimila sam da ima dlakave nadlaktice, čiste nokte i da ne nosi prsten.

„Mogu li da vam ponudim piće, kad sam već ovde?“

To mi je bila prilika da mu bolje osmotrim lice. Izgledao je sasvim obično i prijatno, daleko od čudaka ili grubijana.

„Hvala. Nisam vas viđala ovde.“ To je bilo tačno. U *Radničkom klubu* uvek se viđaju ista lica.

„Ne. Ranije sam živeo u Bolton veju, pa obilazim stara mesta za izlaske. A vi? Redovno ovde dolazite?“

„Ne baš.“ Bože, kakva ideja. „Samo povremeno svratim. Kad mi je svega dosta.“ Glasno sam se nasmejala mada bih radije tresnula glavom o šank. Kakva glupa izjava.

Samo se nasmešio, i odjednom su mu se razlile bore po celom licu. Pitala sam se koliko bi mogao da ima godina, mada mi to nije bilo važno. S vremena na vreme mi tako dođe; ne biram mnogo.

Vidite, znam da nema smisla tražiti muškarca da vam on sređuje život, ali to je lakše reći nego učiniti kad je gusto a vi prepušteni sami sebi. Ponekad bi bilo baš lepo da neko podmetne leđa umesto vas, a da ne pominjem pristojan seks. U svetu se dnevno odvija na stotine miliona snošaja, pa mogao bi bar jedan muškarac da se prevari i krene u mom pravcu. Niko u našoj kući ne razume da i ja imam *potrebe*, baš kao što reče Montel Vilijams. Juče po podne je gostovao na Kanalu 4, u emisiji *Mrzim maminog novog dečka*. „Ima li i mama pravo na sreću?“, uporno je pitao one nadurene tinejdžere. Svi u publici su tapšali. Malo je falilo da pozovem Šarlot da siđe, ali učila je za maturalni ispit.

Posle šest pića i uprkos njegovoj sedoj kosi, završila sam s njim na parking, ljubeći se dugo i zaistinski, sve odlazeći

trenutak kada ću morati da krenem kući da promenim nani već i suočim se sa Šarlotinim mrskim pogledima. Nimalo me nisu obeshrabrili ni sitna kiša ni svetla farova što su nas obasjavala. Bio je tako dobar osećaj ponovo biti u nečijem zagrljaju, makar i samo na nekoliko minuta. Onda su se jedna kola skoro zakućala u nas krenuvši u rikverc, što je malo pokvarilo atmosferu. Izmigoljila sam se iz zagrljaja.

„Pozvala bih te kod mene, ali ćerka mi je kod kuće... Malo je nezgodno...”

„Možemo li ponovo da se vidimo?”

Bingo!

Izvadio je svoju podsetnicu iz zadnjeg džepa, vrlo otmenu, rekavši da ne želi da me pritiska i da nazovem ja njega. „Što pre.” To mi se dopalo, delovalo je džentlmenški. Takođe je značilo da ne moram da sedim i čekam njegov poziv. Trebalo je da znam. Sve je bilo isuviše dobro.

Sutradan sam o njemu ispričala Silvi, sekretarici u školi.

„Nije neki seks simbol, ali nije loš. Videćemo se ponovo.”

„Kako reče da se zove?”, upitala je s čudnim izrazom lica.

Pružih joj karticu.

Ona pogleda i napući usta. „Ti naravno znaš da je to Vikin bivši, zar ne?” Vratila mi je karticu likujuć. Silv mi odjednom više nije bila simpatična. U stvari, nikad i nije bila. Iscrtavala je obrve i nosila preuske suknje.

„Koje Viki? Naše zamenice direktora? Viki Roberts?”

„Aha.”

„Onaj što se razvela od njega nešto pre nego što sam se ovde zaposlila?”

„Onaj kome nije mogao *da se digne* bez posebnih *gumenih gaća*.” Silv je spustila glas prenaplašeno otvarajući usta.

„Bože.”

„Zahtevao je da i ona nosi *neku masku*. Zato je i tražila razvod.” Silv je zadovoljno coknula. Bilo je jasno da će se meseci-ma ovim naslađivati. Više joj nikada neću ispričati ništa lično.

Došlo mi je da padnem na kolena i preklinjem je da ne širi priču, no, bilo bi to uzalud; Gumeni bi obišao zbornicu još pre ručka. Bar mi je jednom bilo drago što sam dežurna u dvorištu. Zato sam umesto toga rekla:

„Pa, ionako je bio prestar.”

„Znači, nećeš ponovo izaći s njim?”, povikala je za mnom dok sam žurila da izađem iz kancelarije.

NIKAD NE RECI da situacija ne može biti gora kad sve krene nizbrdo.

Slatko sam spavala kad se začuo tresak. Jedva sam se isko-beljala iz kreveta, čaršava upetljanih od vrelih snova, ogrnula kućnu haljinu za slučaj da je neki provalnik, mada sam znala da nije, i požurila u prizemlje.

U holu je bilo mračno kao u rogu, ali su iz kuhinje dopirali prigušeni zvuci. Otvorila sam vrata zatrepavši pred upaljenim svetlom.

„Šta to radiš, nano?”

Zapravo sam videla šta radi. Izvlačila je fioke i praznila plastične posude na pod. Kraj nogu joj je stajalo šest naređenih konzervi lososa.

„Tražiš nešto za jelo?”

„Izgubila sam ključ.”

„Kakav ključ?”

„Od stražnjih vrata. Đavolja prokletinja.” Rvala se s poklopcem kutije da bi se potom zavitala na pločice i izmorena poslom sela.

„Ne treba ti ključ od stražnjih vrata. Zašto bi sad izlazila? Napolju je noć i užasno je hladno.”

„Moram da proverim kante za smeće.”

„Ne moraš ti ništa. Jutros si ih proveravala. Zar se ne sećaš? Šarlot ti je pomagala.”

Evo o čemu se radi. Ona se brine kad bacamo kovertu s imenom i adresom u kantu da neko ne dođe da kopa po smeću i ne nađe ih. „I šta onda, nano? Šta bi s njima radili i da ih nađu?“ „O, svašta“, rekla je nana tajanstveno. „Ima naopakog sveta.“ Pošto je ovo mnogo uznemirava, dozvoljavamo joj da iscepa kovertu na komadiće. To je jedna od rutinskih stvari na koje smo već navikli. Mada je takva noćna aktivnost bila nešto novo.

„Hajde, nano, dođi u krevet. Prehladićeš se. Ja ću ujutru ovo da počistim.“

„Kante!“

„Pregledali smo ih. Sve je iscepkano. Sutra dolaze đubretari.“ Osim toga, prokleta se smrzavam, a i već je *tri* i dvadeset ujutru i za pet sati idem na posao i nikoga nije briga što mi je život potpuno sjeban.

„Samo da vratim lososa.“

„OSTAVI GA! Samo SE VRATI U KREKET i PUSTI nered. Molim te!“ Pre razvoda sam plakala, međutim sada više ne mogu. Umesto toga besnim. Nije se ni okrenula, tako da sam se bacila na nju i grubo je povukla. Nana je izuzetno sitna i mršava. Obe smo se zateturalale. Pala sam na radni deo u kuhinji i udarila ruku.

„Do đavola!“

Nana me je pogledala suznim očima.

„Stavi na to malo masti od gaveza.“

„Umukni.“ Trudila sam se da je ne opusjem.

„Ili čudesne tablete za sve boljke doktora Kasela. Ujka Džek je od njih ozdravio kad je imô malariju. Zaradio ju je u Mesopotamiji za vreme velikog rata. Uvek smo zbog njega morali da zatvaramo sva vrata i ložimo jaku vatru. Kad je emigrirô, poslô nam je jagnje. Mati ga je odnela mesaru da ga istranžira, al' ga nikad nije dobila natrag.“

„HOĆEŠ LI VEĆ POĆI U KREKET?“

Okrenula se i zagledala se u mene pokušavajući da se usredredi. Onda mi se unela u lice.

„Ne moram ja da slušam tvoja naređenja“, mirno je kazala. „Ti nisi moja ćerka. Tvoja majka se zvala Džesi. Nisi to znala? Ti nisi moja.“

* * *

„Jesi li svršila? Želim da svršiš sa mnom, Šarlot.“ Iza njega se samouvereno smeškao Dejvid Bekam. Taj sigurno nema nikakvu seksualnu manu. Ležali smo pod jorganom u bojama Mančester junajteda i prošlo je četiri nedelje od kada smo to prvi put obavili. Napolju su cičala deca i komšijski vučjak je lajao u dvorištu iza žičane ograde. Kod njega nije ništa mirnije nego kod nas. Pogledah na prozor sa zavesama od zastava fudbalskog tima.

„Još ne pada sneg? Dovoljno je hladno. Naš kraj izgleda lepo jedino kad padne sneg.“

„Jesi li ti čula šta sam rekao?“

„Izvini. Jesam. U stvari, nisam. Nije važno. Bilo je fino.“

„Fino? Ništa više?“ Pol se skotrljao s mene na leđa, stavio ruke pod glavu i zagledao se u plafon. Pod pazuhom je imao čuperke dlaka koje sam volela da gladim. „Voleo bih da ti bude divno, da pršti vatromet i te fore. Imam utisak da si ponekad...“

„Šta?“ Nalaktila sam se i posmatrala ga kako se muči da nađe pravu reč.

„Nekako, šta ja znam, *odsutna*. Ne znam, ne mogu da objasnim. Nije baš kao na filmu, zar ne?“

„Ništa nije kao na filmu. Ovo je stvaran život.“ Ponovo sam legla i prislonila svoje lice uz njegovo. „Ipak je mnogo bolje nego što je bilo.“ To je bila istina. Nije me više bolelo, za početak, naročito sad kad sam izlečila upalu bešike. A i kad smo to radili kod njega, bila sam opuštenija. Nismo morali odmah da skačemo i bežimo i nismo se plašili da nas neko ne zatekne. Mama

ih je napustila pre dve godine, a tata je bio tako opušten u vezi sinovljevog seksualnog života da sam imala utisak kako bi se, ukoliko bismo se povaljali na tepihu u dnevnoj sobi, požalio samo u slučaju da mu zaklonimo ekran.

„Pa, eto. Vežbom do savršenstva, a?“ Ispružio je ruku da mi pomiluje grudi. „Kako su dobre.“ Prstom mi je kružio oko bradavice posmatrajući je kako se učvršćuje i pupi. „Divota.“ Ponovo se izmakao da stavi dlanove preko mojih dojki. Zadovoljno je uzdahnuo. „Sad ćeš opet da me napališ.“

Bilo je uzbudljivo osećati moć za koju nisi ni znao da je imaš. Odgurnula sam jorgan da gledam kako mu ona stvar raste i trza se spram blede butine. Nije mi više delovala strašno. Osećala sam se kao boginja seksa. Kad sam se protrljala o njega, zaječao je.

„Dodirni ga.“

Još uvek nisam znala pravu tehniku, ali to izgleda nije ni bilo važno. Na sve što sam radila, on je dahtao i kolutao očima kao da će dobiti napad. Imao je mnogo nekakve labave kože ispod one njegove zategnute, sjajne motke. Nevešto sam krenula da mu ga trljam, a on je na to počeo tiho da psuje.

„Tako je, to. Jebote. Jebem ti sunce.“

Kad mi je kosa pala po njegovom stomaku, snažno je udahnuo.

„Čekaj malo.“

Počeo je da petlja po noćnom ormariću da nađe kondom koji je zbunjen ispustio kad sam zaronila pod jorgan da ga poljubim u pupak.

„Ja ću.“ Sagnula sam se da podignem paketić s poda.

„Stavi ga ti. Hajde. Baš će biti seksi.“

Pogledala sam ga sumnjičavo.

„Pokazaću ti kako.“

Pomislila sam: „Kad si žena, onda moraš ovako nešto da naučiš. Biće mi to još jedan keč u rukavu.“

Pocepao je paketić i istisnuo klizavi krug. Pažljivo sam posmatrala, kao na času hemije kad su nam objašnjavali kako da koristimo gorionik. Onda mi ga je dodao. Potrudila sam se da ne uzmaknem.

„Drži ovaj kraj gore. Povuci to što štrči u sredini, samo malo, polako. Polako! To mi je poslednji. Sad mi ga stavi, ovako...“, prineo mi je ruku svojim slabinama, „...i, tako je, navlači ga...Bože...“

I već je bio na meni, ponovo u meni, trzajući kukovima i glave priljubljene uz moje rame.

„Ima da te nateram da svršiš“, divlje je prošištao. Zvučalo je kao neka pretnja.

Počela sam da mrdam kukovima pod njim i on je usporio dodavši nabadanju i nekakvo muljanje.

„Kako ti se sviđa?“

„Ni... divno je“, procedih. U stvari, bila sam u panici. Nisam znala šta se od mene očekuje. Možda i jesam svršila, samo to ne znam. Ne, devojke u školi govore su da sigurno znaš kad si svršila. To je kao kad kineš, rekla je Džulija. Kad *kineš*?

Pol je u međuvremenu nastavio s muljanjem. „Ooo, kako je ovo dobro.“

„Mmm.“

Možda bi trebalo da se pretvaram? Pokušala sam da dahćem i pomalo ječim, ali nisam imala dovoljno samopouzdanja da to izvedem do kraja. Sigurno bi primetio, a onda bi bilo grozno. Ali šta da mu kažem?

Odmakao se od mene, a ja sam ga odsutno milovala po leđima, zureći po sobi u zbirku programa fudbalskih utakmica zakačenih po zidovima, crveno-beli šal koji je visio s nadvratnika i grb nalepljen na kompjuter. Pomerio je karlicu u ritmu koji me je podsetio na pesmicu uz koju smo preskakali konopac: *Nek' ti čajnik vri, nek' ti čajnik vri...*

Odjednom se zaustavio. „Jesi li svršila?“

Nisam odmah odgovorila, već sam mu ponudila očaravajući osmeh.

„Ne, ali je bilo super. A ti jesi?“

Izgledao je uvređeno. „Da. Pre sto godina. Na početku. Nastavio sam samo zbog tebe. Misliš li da si možda blizu?“

„Ne znam“, iskreno odgovorih.

„Hoćeš još malo da nastavimo?“

Odmahnula sam glavom trudeći se da se ne stresem.

„Slušaj, Pole, stvarno nije važno. To će doći, desiće se samo od sebe. Verovatno samo treba više da se opustim. Ne brini zbog toga. Ja nimalo ne brinem.“ Ponovo se nasmeših da ga ohrabrim. „Super je. Ti si super.“

„Dobro, onda.“ Iskezio se. „Bože, mrtav sam.“ Odmakao se, i onda začuh: „Sranje.“

„Šta je bilo?“ Gledao je nadole nekako prestravljeno. „Povredio si se? Ja sam te povredila?“

„Kondom. On je...“, pokazao je na svoj mlitavi, goli ud. „Još uvek je...je l' možeš ti...? Vidi, mislim da je ostao unutra. Jebem ti prokletinju. Hoćeš da probaš da ga izvadiš?“

U panici mi zaigraše zvezde pred očima, ali sam ga ipak poslušala. Odupreh se leđima o naslon kreveta, podigoh kolena i sramežljivo ugurah prste. „Nemoj da gledaš!“ Dole mi je sve bilo rovito i imala sam čudan osećaj. Sve vreme sam pokušavala da zadržim dah što je duže moguće i da se ne stiskam. „Ne mogu... Bože dragi! Pole!“

„Pusti da ja probam. Meni je lakše iz ovog ugla.“ Nervozno se zakikotao.

Kad se okrenuo k meni, zažmurila sam. Imala sam osećaj kao da sam kod lekara. Jednom je jednoj devojčici iz naše škole ostao tampon, pa je nastavnica morala da joj ga iščeprka. Sećam se koliko sam bila zgrožena samo dok su mi to pričali. Sada sam poželeva da umrem od straha i stida. Malo sam provirila dok je bunario, sav usredsređen, primetivši kako je malčice isplazio jezik.

„Sređeno!“ Izvukao je tu ljigavu stvar i podigao je uvis da je bolje osmotri. Onda je klimnuo glavom. „Uf! Sve je u redu, nije pukao. Frljnuću ga u kantu.“ I bacio ga je preko sobe. Nada-la sam se da neće viknuti „Gol!“ kao obično, ali nije. Samo je rekao: „Bože, ovo mi nije trebalo!“

I *nije*, pomislih potišteno i uvih se u jorgan.

Bio je to, bez sumnje, *najgori* trenutak u mom životu.

„Razvedri se. Nije ništa bilo.“ Promrsio mi je kosu. „Evo sad idem da nam donesem čokoladne kolutiće. Staviću i vodu za čaj. Hoćeš da igramo igricu kad se obučeš? Jutros sam je uzeo od Dena.“

Oblaćio se dok je pričao. Onda je verovatno sve u redu. Ali zašto vam niko ne kaže kakve vas sve neprijatnosti očekuju u seksu? Možda ja Pola i ne volim dovoljno ili nešto nije u redu sa mnom. Kako god, potrebni su mi neki odgovori i mislim da znam gde da ih potražim.

* * *

PITANJE GLASI: govori li nana istinu? I ako govori, šta onda? Moram, *moram* to da saznam.